

Onderwerp Voortgangsrapportage 2021-II

Steller A.A. Huurdeman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 57 47 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 478386-2021

Datum 15-10--2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2021. Tevens informeren wij u over de realisatie van de hervormingen en de effecten als gevolg van corona. De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. De tweede voortgangsrapportage van 2021 (VGR 2021-II) is opgenomen in de bijlage bij deze brief.

Resultaat

De prognose van het resultaat voor resultaatbestemming bedraagt 43,6 miljoen euro positief ten opzichte van de begroting. Na aftrek van resultaat dat niet vrij besteedbaar is, resteert nog 17,1 miljoen euro aan resultaat. Het verschil tussen beide resultaten wordt veroorzaakt door:

Prognose resultaat 2021 (bedragen x 1,0 miljoen euro)	
Resultaat voor resultaatbestemming	43,6
<i>Samenwerkingsverbanden (niet vrij besteedbaar)</i>	<i>-10,2</i>
Overig niet vrij besteedbaar resultaat	
<i>Overig niet vrij besteedbaar resultaat</i>	<i>-16,3</i>
Resultaat na correctie bestemmingen	17,1

- **Samenwerkingsverbanden.**
De resultaten die binnen (regionale) samenwerkingsverbanden ontstaan zijn niet eenzijdig beschikbaar voor de gemeente Groningen, maar zullen in 2022 bestemd blijven voor de samenwerkingsverbanden. Ze hebben betrekking op het regionale samenwerkingsverband Maatschappelijke Opvang, op Werk in zicht, de Transformatieagenda jeugd en op een aantal kleinere andere samenwerkingsverbanden.
- **Overige niet vrij besteedbare resultaten.**
Er zijn verschillende ontwikkelingen en (meerjarige) projecten waarvan duidelijk is dat ze in 2022 worden ingezet en daarom niet meer te besteden zijn in 2021. Een duidelijk voorbeeld hiervan is het overschot op de re-integratiemiddelen corona van 4,3 miljoen euro. We willen dit inzetten voor verlenging van het nieuwe werk- en scholingsprogramma vanaf 2022. In dit onderdeel “overig niet vrij besteedbaar resultaat” zitten ook de resultaten op meerjarige projecten, waarvan we hebben afgesproken dat we die in de volgende jaren kunnen inzetten. Een nadere toelichting treft u in de voortgangsrapportage in de bijlage aan.

Wat resteert is een resultaat na correctie van verschillende bestemmingen van 17,1 miljoen euro. Dit is opgebouwd uit:

- De gunstige landelijke ontwikkelingen in het gemeentefonds, zoals het incidenteel schrappen van de opschalingskorting, zorgen voor een voordeel van in totaal 8,1 miljoen euro;
- Ondanks het stimuleren van het gebruik van de TONK regeling en het verruimen van de voorwaarden, blijft het aantal aanvragen sterk achter. Daarom verwachten we in 2021 een overschot van 5,4 miljoen euro;
- Lagere uitgaven BUIG. We verwachten verder dat we in 2021 voor een bedrag van 1,6 miljoen euro aan lagere uitgaven gaan realiseren;
- Overige resultaten die per saldo optellen tot 2 miljoen euro.

We hebben de prognose scherper inzichtelijk bij deze tweede voortgangsrapportage, hiermee werken we aan ons voorspellend vermogen. Tegelijkertijd merken we de weerbarstigheid van de praktijk en moeten we rekening houden met de uitvoeringskracht van de organisatie en een aantal grote afwijkingen waar niet of lastig op te sturen is, zoals regionale samenwerkingsverbanden. Een groot deel van de meevallers zijn autonome, op zichzelf staande ontwikkelingen, waarop we op voorhand geen invloed kunnen uitoefenen en die ook negatief hadden kunnen uitpakken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de compensatie van het Rijk voor de TONK, de ontwikkelingen van de BUIG of het gemeentefonds. Daarbij worden de tekorten op het sociaal domein kleiner, maar worden we nog steeds niet volledig gecompenseerd door het Rijk voor de taken in het sociaal domein die we al jaren hebben.

Coronagelden

Het afgelopen jaar hebben wij ons maximaal ingespannen om de gevolgen van de coronacrisis voor de Groningse inwoners en organisaties zoveel

mogelijk te beperken. Zo hebben we compensatieregelingen toegepast, hebben we diverse steunpakketten beschikbaar gesteld en hebben we onze betalings- en invorderingsinspanningen waar mogelijk versoepeld. We zijn ruimhartig gecompenseerd door het Rijk. Enerzijds is 9,3 miljoen euro in 2020 en 2021 ontvangen om de inkomstenderving van onze gemeente voor bijvoorbeeld parkeren, sportaccommodaties, logiesbelasting en leges te compenseren. Maar ook om de extra uitvoeringskosten van rijksregelingen te financieren. Daarnaast hebben we in 2020 en 2021 25,1 miljoen euro compensatie ontvangen om inwoners en organisaties te ondersteunen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om inkomensondersteuning via de TOZO en TONK regelingen, begeleiding naar werk, jeugdzorg, cultuur en maatschappelijke opvang. We verwachten dat de coronacrisis nog langere tijd impact heeft op inwoners en organisaties en zullen indien nodig steun blijven bieden. We verwachten dat we een groot deel van de niet in 2021 uitgegeven middelen vanaf 2022 in moeten zetten.

Beleidsmatige ontwikkelingen

We zien nog steeds een grote hoeveelheid beleidsafwijkingen als gevolg van de coronapandemie. Dit heeft effect op de te behalen doelstellingen in dit jaar. De belangrijkste ontwikkelingen zien er als volgt uit:

Werk en inkomen

De arbeidsmarkt is aangetrokken en dat zien we ook in de cijfers terug. We verwachten dat de meeste mensen die nu nog in de bijstand zitten steeds moeilijker zullen uitstromen. Met het stopzetten van de steunmaatregelen is de verwachting dat de instroom iets kan toenemen. Omdat we nog steeds vanuit huis moesten werken hadden we minder klantcontact. Dit maakt het lastig om in contact te blijven met onze inwoners. Daarom worden voor zover mogelijk de gesprekken op afstand gevoerd om zoveel mogelijk mensen te activeren en om de contacten te onderhouden.

Sport en bewegen

De sportsector heeft te maken gehad met ingrijpende maatregelen door het coronavirus. Het aantal bezoekers van de ijsbaan en zwembaden liggen lager dan de doelstelling vanwege tijdelijke sluiting en daarna het toelaten van een beperkt aantal bezoekers. Ten gevolge van de coronamaatregelen zien we dat veel inwoners het sporten en bewegen in de openbare ruimte steeds meer ontdekken. Tegelijkertijd wordt landelijk als tendens gezien dat een deel van de bevolking juist minder actief is geworden.

Cultuur

Ook de cultuursector is nog steeds zwaar getroffen door de coronapandemie. Sinds het uitbreken van corona konden evenementen en festivals niet of enkel onder strikte voorwaarden doorgaan. Eind juni versoepelde het kabinet de coronamaatregelen waardoor het nachtleven en evenementen weer mogelijk waren. Dit leidde echter tot een golf aan nieuwe besmettingen, waarop het kabinet uiteindelijk festivals, (meerdaagse) evenementen en nachthoreca weer

zeer strenge beperkingen oplegde. Musea, theaters, bioscopen en bibliotheken zijn geopend, maar hebben te maken met beperkte capaciteit aan bezoekers. Door deze forse beperkingen worden de doelstellingen in aantal bezoekers niet gehaald.

Verkeer

Vanwege het verlengde thuiswerkadvies en het feit dat het onderwijs veel vaker online wordt gevolgd, wordt er ook veel minder gereisd. Zo ligt het aantal busreizigers veel lager dan voor de coronacrisis, net zoals de bezetting van onze P+R terreinen. Bovendien verwachten we dat de vervoersvraag voor het regionaal treinverkeer nog minimaal tot en met 2025 achterblijft. Tot slot zijn vanwege COVID-19 veel fietscampagnes en verkeerseducatieprojecten op scholen niet doorgestaan.

Veiligheid

We zien door de coronapandemie dat de druk op diverse onderdelen van de veiligheidsambities wordt vergroot. Bij de veiligheid- en handhavingsprofessionals die in de frontlinie staan van de coronapandemie, is de al bestaande druk op de capaciteit nog verder toegenomen. Ook het monitoren van maatschappelijk onrust en begeleiden van demonstraties vraagt veel capaciteit. Door de coronamaatregelen is het moeilijker om zicht te krijgen op ondermijnende criminaliteit en radicalisering. Als het gaat om vraagstukken op het snijvlak tussen veiligheid en zorg is de verwachting dat ex-patiënten (meer) psychische klachten krijgen. Ook bestaat het risico dat meer mensen dak- of thuisloos worden als gevolg van verslechterende economische omstandigheden. We zien dat de aanpak van problematisch gedrag bij jongeren onverminderd inzet vraagt. We zien een verharding van het gedrag en een verschuiving van traditionele criminaliteit naar digitale criminaliteit onder jongeren. De sociale impact van corona tekent zich vooral af in te wijken die al met achterstanden kampten. Dit vraagt een impuls op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Uitgangspunten ten aanzien van prognose

Specifieke risico's en onzekerheden voor de gemeente die van invloed kunnen zijn op het uiteindelijke resultaat van 2021 staan verderop in deze brief. Bij de opmaak van de prognose zijn er een aantal uitgangspunten aan de orde:

- De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over de eerste 6 maanden van 2021 en de ontwikkelingen tot en met september;
- De mutaties van de septembercirculaire zijn in de prognose opgenomen;
- Compensatieregelingen corona: De bekende en redelijkerwijs te verwachten compensatiebedragen vanuit het Rijk zijn verwerkt in de prognose.

Toelichting op de grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting

Voor 2021 verwachten we een positief resultaat voor resultaatbestemming van 43,6 miljoen euro. In dit resultaat is 10,2 miljoen euro opgenomen aan verwacht overschot uit (regionale) samenwerkingsverbanden. Deze middelen zijn niet eenzijdig beschikbaar voor de gemeente Groningen. Wij gaan er voorsnog vanuit dat het resultaat na resultaatbestemming 17,1 miljoen euro positief zal zijn.

Hieronder zijn de grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht.

1. Gemeentefonds (V 8,1 miljoen euro) – Programma 13 Algemene inkomsten en post onvoorzien

Dit voordeel wordt veroorzaakt door:

- *Landelijke ontwikkelingen 2021 (V 7,6 miljoen euro)*

In overleg met het Rijk is afgesproken om het accres te bevriezen op de stand van de Voorjaarnota 2020 van het Rijk. Om die reden is er geen sprake van een ontwikkeling in het accres. De opschalingskorting is in 2021 incidenteel geschrapt en leidt tot een voordeel van 2,4 miljoen euro. Doordat de ruimte onder het plafond van het BCF hoger blijkt dan geraamd ontstaat een voordeel van 1,7 miljoen euro. De actualisatie van de ramingen van de maatstaven zorgt voor een opwaarts effect op de uitkeringsfactor van 3,5 miljoen euro. Per saldo bedraagt de landelijke ontwikkeling 7,6 miljoen euro voordelig.

- *Plaatselijke ontwikkelingen 2021 (V 0,5 miljoen euro)*

De algemene uitkering gemeentefonds wordt verdeeld via diverse verdeelmaatstaven. De inschatting van de maatstaven is geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2021. Dit doen we op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer en de jaarrekening 2020. De maatstaf voor belastingcapaciteit is lager dan geraamd en leidt tot een positieve bijstelling van de algemene uitkering van 0,6 miljoen euro. Bijstelling van andere maatstaven leidt tot een nadeel van 0,5 miljoen euro. In 2020 is bij de resultaatbestemming het nadelige resultaat Afval verrekend met de algemene middelen zodat de ontvangen coronacompensatie in 2020 voor 0,4 miljoen euro vrijvalt ten gunste van de algemene middelen. Per saldo bedraagt de plaatselijke ontwikkeling 0,5 miljoen euro voordelig.

2. Samenwerkingsverband Maatschappelijke Opvang (V 6,2 miljoen euro) - Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg

In 2020 waren binnen dit programma extra gelden beschikbaar voor corona-effecten namelijk 3,7 miljoen euro. Hiervan is in 2021 700 duizend besteed. Daarnaast is er in 2021 aanvullend nog 427 duizend euro ontvangen voor opvang dak- en thuislozen. De besteding van deze middelen loopt voor 3,5 miljoen euro door in 2022.

Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid heeft het Rijk 1,7 miljoen impuls gelden beschikbaar gesteld. Hierbij wordt ingezet op de centrale

thema's van "een thuis, een toekomst", zijnde preventie, wonen met begeleiding en vernieuwing van de opvang. De besteden van deze middelen loopt voor 1 miljoen euro door in 2022.

Daarnaast wordt het exploitatieresultaat van 2020 waar nog 1,7 miljoen euro van over is de komende jaren verder ingezet om de opvangfaciliteiten te vernieuwen/verbeteren en kostenstijgingen bij diverse instellingen op te vangen.

We verwachten dat in 2021 uiteindelijk 6,2 miljoen euro niet wordt ingezet maar doorloopt naar 2022 en verder.

3. TONK (V 5,4 miljoen euro) – Programma 1. Werk en Inkomen

Voor de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) hebben wij een bedrag van 1,5 miljoen euro van het Rijk ontvangen. Bij de septembercirculaire van 2021 is hier bovenop een bedrag beschikbaar gesteld van 4,4 miljoen euro. Doordat het aantal aanvragen sterk achter blijft, verwachten we dat in 2021 een bedrag van 5,4 miljoen euro van deze regeling niet ingezet wordt.

4. Re-integratiemiddelen corona (V 4,3 miljoen euro) – Programma 1. Werk en Inkomen

In de december circulaire 2020 is voor het pluspakket en impuls re-integratie na Corona, voor meerdere jaren 5,6 miljoen euro beschikbaar gesteld. We verwachten in 2021 1,3 miljoen van deze middelen te besteden. Het overige deel van 4,3 miljoen euro vraagt nadere afweging.

5. Vrijval kapitaallasten (V 2,9 miljoen euro) – diverse programma's

Bij de begroting zijn intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld voor diverse investeringen. Een deel van deze investeringen wordt door verschillende oorzaken dit jaar niet afgerond, waardoor beschikbare budgetten voor de kapitaallasten hiervan dit jaar niet gebruikt worden. Wij verwachten hierdoor een voordeel van 2,9 miljoen euro.

6. Bedrijfsvoeringkosten uitkeringen (V 1,8 miljoen euro) – Programma 1. Werk en inkomen

In de begroting 2021 is, anticiperend op de verwachte toename van het aantal bijstandsgerechtigden als gevolg van de corona-maatregelen, 1,1 miljoen euro extra opgenomen voor de uitvoeringskosten bijstandsverstrekkingen. De voorspelde grote toename blijft uit waardoor naar verwachting 0,8 miljoen euro niet ingezet hoeft te worden. Daarnaast verwachten we een voordeel van 1,0 miljoen euro op de reguliere bedrijfsvoeringkosten. Dit voordeel is grotendeels het gevolg van lagere personeelslasten door vacatureruimte en lagere diverse uitgaven.

7. BUIG (V 1,6 miljoen euro) – Programma 1. Werk en Inkomen

We verwachten een voordeel van 1,6 miljoen euro door enerzijds lagere uitgaven aan bijstand van 6,4 miljoen euro en anderzijds een lager BUIG budget (3,0 miljoen minder). Doordat het tekort op de BUIG kleiner wordt,

krijgen we een lagere vangnetuitkering (1,8 miljoen euro minder). Deze vangnetuitkering is bedoeld om grote tekorten bij gemeenten te dempen. De lagere uitgaven worden verklaard door de gunstige ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen. De landelijke conjunctuur heeft zich de afgelopen maanden na het terugdringen van de Coronacrisis boven verwachting hersteld, waarbij het herstel in Groningen sterker is dan landelijk. De gunstige conjunctuurontwikkeling vertaalt zich in een verlaging van het BUIG-budget. Doordat het aantal uitkeringen in Groningen harder daalt dan landelijk, ontstaat per saldo een voordelige afwijking. Bij de BBZ voor levensonderhoud is rekening gehouden met extra uitgaven in het vierde kwartaal na beëindiging van de steunmaatregelen rond Coronacrisis per 1 oktober.

8. Hervormingen (N 2,9 miljoen euro) – diverse programma's

In 2021 verwachten we 48,2 miljoen euro van de totale opgaven van 51,1 miljoen euro in te vullen. Hierdoor ontstaat in 2021 een tekort van 2,9 miljoen euro. Een aantal hervormingen kunnen in 2021 nog niet worden ingevuld, in totaal gaat het om 4,2 miljoen euro. Daarnaast zijn er ook diverse voordelen, deze tellen op tot 1,2 miljoen euro.

Risico's en onzekerheden ten aanzien van de prognose

Bij de afgegeven prognose in deze voortgangsrapportage zijn nog een aantal risico's en onzekerheden aan te geven die van invloed kunnen zijn op het daadwerkelijke resultaat. Die worden hierna toegelicht.

Inkomstenderving Corona Sportaccommodaties

Door de Coronapandemie zijn de inkomsten 2021 achtergebleven. Er zijn compensatieregelingen waar we gebruik van maken. Daardoor komen er ook in 2021 nog vergoedingen binnen die betrekking hebben op 2020. Ook moeten we nog tegemoetkomingen aan verenigingen over het 1e half jaar verrekenen. Het is moeilijk in te schatten hoe de vergoedingen zich verhouden tot de derving in enig kalenderjaar. Het is zo goed als zeker dat een deel van de mogelijke vergoedingen 2021 pas volgend boekjaar binnenkomt (afhankelijke van wanneer de regelingen ingaan). Ook heeft de slechte zomer bv. invloed op de inkomsten Papiermolen. We gaan er vooralsnog van uit dat de vergoedingen die in 2021 binnen komen de derving 2021 iets overcompenseren en dat in de loop van de 2e helft van 2021 de situatie qua inkomsten weer normaal is.

Personeel: uit- en instroom SW-personeel

Bij uitstroom van SW-personeel blijkt dat het lastig is om vervangend SW-personeel te laten instromen. De kans bestaat dat in de toekomst regulier personeel voor beheer van de sporthallen moet worden ingezet hetgeen leidt tot een financieel nadeel.

Extra huisvesting BIS 2022

Voor de eventuele extra huisvesting voor BIS (British American Tabaco Iederz Samenwerking) is vanuit het bestemmingsvoorstel een bedrag beschikbaar van 412 duizend euro. Niemeijer stopt per 1 april 2022. Momenteel zijn we in gesprek om de BIS locatie kunnen blijven gebruiken tot aan de nieuwbouw. Wanneer dit niet haalbaar is (dit zal binnen enkele weken bekend zijn) zullen we een andere locatie zoeken/huren. Gezien de overspannen bedrijvenmarkt lopen we daarmee wel risico's in tijd en budget

Beschermd Wonen - WLZ

In de septembercirculaire is een aanvullende verlaging van het budget als gevolg van de overgang van cliënten naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) opgenomen. Door de overgang van een groot deel van de cliënten (ongeveer een kwart), is nog onzeker hoe de zorgkosten zich ontwikkelen van de cliënten die in beschermd wonen blijven (indicatiewaarde, gerealiseerde zorgkosten, eigen bijdrage). In oktober verwachten we hier een eerste beeld te hebben. Dan kunnen we een raming maken van het resultaat over 2021. Vooralsnog houden we rekening met een neutraal resultaat over 2021.

Risico waardering riolering

De waarderingmethode voor riolering wordt momenteel onderzocht en herzien. In de waardering is een aanpassing nodig waarvan de exacte omvang nog niet bekend is. In het vierde kwartaal van 2021 informeren we uw raad hier separaat over.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.